

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA OBSZARZE GMINY ROZDRAŻEW NA 2012 r.**

Wprowadzenie

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 wskazuje że, spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, kłopoty dzieci w nauce i adaptacji społecznej. Liczne badania dowodzą, że szkody zdrowotne nie tylko ponoszą osoby nadużywające alkoholu, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy. W Polsce corocznie umiera z przyczyn bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu kilkanaście tysięcy osób. Alkohol jest przyczyną ponad 60 chorób. Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie ale wpływają na całą populację. Szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne powoduje również używanie narkotyków. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i ich rozwiązywania oraz przeciwdziałania narkomanii mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę ze strony administracji rządowej i samorządowej.

Podstawą prawną rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473; ze zmianami), a przeciwdziałania narkomanii ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179 poz. 1485, ze zm.).

Samorząd gminy realizuje swoje zadania w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Zadania ujęte w programie na 2012 rok są kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie już w latach ubiegłych.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych
- 4) pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w nauce i adaptacji w społeczeństwie
- 5) propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu jako formy profilaktyki
- 6) wspomaganie działalności instytucji służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Wychodzimy z założenia, iż dużą rolę pełni edukacja już od okresu wczesnoszkolnego, informowanie o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, jak również innych substancji uzależniających organizm człowieka. Co rocznie obejmujemy klasy gimnazjalne programem profilaktycznym III Elementarz. Poza przekazywaniem wiedzy organizujemy dla dzieci i młodzieży alternatywne formy spędzania wolnego czasu poprzez dofinansowanie

profilaktycznych wycieczek szkolnych i półkolonii, zajęć sportowych, festynów rodzinnych, rajdu rowerowego.

Uczestniczymy w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych : „Sprawdź czy twoje picie jest bezpieczne” „Cięża bez alkoholu” „Postaw na rodzinę” poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych. Staramy się pomagać osobom uzależnionym poprzez rozmowy w szczególności motywujące do podjęcia leczenia, kierowanie do poradni odwykowej czy zakładów leczenia uzależnień.

Diagnoza problemów

W Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym , w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz 700-900 tys. osób uzależnionych.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie tych rodzin są grupą ryzyka, która szczególnie narażona jest na przemoc.

- **Dorośli członkowie rodzin alkoholowych**, tzn.: takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczna dorosłych członków rodzin alkoholowych:

Małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków na alkohol. Często również dochodzi do marnotrawienia środków uzyskiwanych od pomocy społecznej.

- b. Sytuacja psychospołeczna dorosłych członków rodzin alkoholowych:

Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np.: żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Przyczynia się to do obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy oraz do utraty lub mniejszych możliwości zarobkowania.

- **Dzieci i młodzież żyjące w rodzinach alkoholowych** to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczno-społeczna dzieci w rodzinach alkoholowych:

Dzieci w rodzinach alkoholowych często doświadczają nie tylko ubóstwa, ale również istotnych zaburzeń emocjonalnych i zakłóceń rozwoju psychofizycznego. Przyczynia się to do powstawania problemów w nauce, w części przypadków do obniżenia poziomu wykształcenia, z czego wynikają potem ograniczone zdolności do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy.

- b. Sytuacja psychospołeczna dzieci w rodzinach alkoholowych:

W części przypadków życie w chronicznym stresie, zagrożeniu i przemocy prowadzi do zaburzeń zachowania i związanych z nim naruszeń prawa i porządku publicznego, które sprzyjają procesowi wykluczenia społecznego. Dzieci te często dotykają problemy w nauce czy o charakterze logopedycznym.

- c. Ryzyko uzależnień:

Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej dzieci alkoholików tworzą grupę najwyższego ryzyka uzależnienia od alkoholu i narkotyków i wiele z nich zostaje alkoholikami.

- **Upijające się nastolatki** tworzą populację obejmującą ok. 20% młodzieży w przedziale wiekowym 15-18 rż.

Nadużywanie alkoholu w okresie dojrzewania destrukcyjnie wpływa na karierę edukacyjną i zwiększa ryzyko poważnego obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy. Należy

również zwrócić uwagę, że osoby z tej grupy cechuje wysokie ryzyko zaburzeń zachowania, konfliktów z prawem i przyszłego uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Statystyki Komendy Głównej Policji wskazują że nietrzeźwi uczestnicy ruchu spowodowali 12% ogółu wypadków. Około 33% sprawców podejrzanych o dokonanie przestępstw było pod wpływem alkoholu.

Ogólnopolskie badania wskazują również że liczba osób używających narkotyki problemowo w Polsce wynosi pomiędzy 100. tys. -125. tys. a 15% badanej młodzieży użyło przynajmniej jeden raz jakiegokolwiek środka odurzającego. W ostatnich latach wzrosła również liczba osób umierających z powodu przedawkowania tzw. dopalaczy .

Analiza problemów społecznych występujących na terenie gminy Rozdrażew

Gmina Rozdrażew liczy ponad 5200 mieszkańców. Przyjmując że ok. 2% mieszkańców Polski jest uzależnionych od alkoholu, szacować należy że jest to ponad 100 osób w naszej gminie. Wokół nich żyją dorośli członkowie rodzin i dzieci – około 200 osób.

O rozmiarach problemu mogą świadczyć następujące dane:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2010 r. rozpatrzyła 14 a w roku 2011 – 10 wniosków o podjęcie działań zmierzających do podania się osób uzależnionych specjalistycznemu leczeniu.
- w 2010 roku skierowano dwa wnioski skierowano do Sądu , w 2011 r. trzy wnioski
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2010 r. objął pomocą 17 rodzin w których występują problemy alkoholowe
- w 2010 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie realizował 10 spraw z tego 7 spraw, gdzie przyczyną był alkohol

Nietrzeźwość w miejscach publicznych a przestępstwa i wykroczenia

Dane dot. Gminy Rozdrażew – źródło Komisariat Policji w Koźminie Wlkp.

	Rok 2010	do 28 października 2011
Zatrzymani do wytrzeźwienia	6	5
Nietrzeźwi nieletni	0	1
Sprawy związane z narkotykami	0	0
Interwencje – ogółem	98	88
- w tym gdzie przyczyną był alkohol	58	52

Cele programu

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszenie skutków tych, które aktualnie występują.
- 2) Podniesienie wiedzy wśród dorosłych a w szczególności młodzieży z zakresu problematyki uzależnień
- 3) Wdrażanie nowych form profilaktyki uzależnień kierowanej głównie do dzieci i młodzieży.
- 4) Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku sprzedaży napojów alkoholowych.

Finansowanie programu

Program finansowany jest z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych